

نەخشەى پېشبينىكراوى ھەلېژاردنە گشتىيەكەى عىراق

04-11-2020

نووسەرەكان

ناوھندى لىكۆلېنەوھى رووداۋ

كورتە : ھەلېژاردنى پېشۋەختە يەككە لە سەرەكيتىرىن بېرگەكانى كارنامەى حكومەتى مستەفا كازمى، ئەم پىرۇسەيە بەلای سەرۆك ۋەزىرانەۋە "ۋادە ۋە ۋىستگەى گۆرانكارى" يە. ھەرۋەھا جىگرەۋەى گۆرپەپانەكانى خۇپپىشاندان ۋە نارەزايەتتېيەكانى بەغدا ۋە پارىژگانىتەرە.

به رايي

هه لېژاردنى پېشوخته يه كېكه له سهره كيترين بېرگه كاني كارنامه ي حكومه تى مسته فا كازمى، ثم پروسه به به لاي سهروك وه زيرانه وه "واده و ويستگه ي گورانكارى" يه. هه روه ها جيگره وه ي گوره پانه كاني خو پيشان دان و ناره زايه تيه كاني به غدا و پاريزگا كاني تره.^[1] زور هيزي ديكه ي ميانر وه ي شيعه له چه شنى ره وته كه ي عه ممار كه يم له مه دا ها وران.^[2] له روه ي كردار يشه وه پاش نه وه ي شو ريشگيرانى تشرين قوربانى زورباندا و ده ور وه ي 600 كه سيان لن كوژراو،^[3] حكومه تى عه بدولمه هدى. يان ناچار به ده ستله كار كيشانه وه كرد، چا وه پروا نيبى نه وه ي كه نوينه رانى گه نجانى توو په و نازارى له شه قامه كانه وه بو ناو په رله مان و جومگه كاني ياسادانان بچن زياتر بوو. پرسياره كه نه وه يه كه نايه گه نجانى نازارى له هه لېژاردنه پېشوخته كه ي عيراقدا وه كوو نه كترينكى كار يگره در ده كه ون يان نا؟ بيجگه له وه ش نه خشه ي پيشبينى كراوى هه لېژاردنه كه چون ده بيت؟

هيزى سياسى گه نجانى نازارى

سهر بارى نه و گومان و ته مومزه زوره ي له باره ي واده ي ديارى كراوى هه لېژاردنه وه له 6 حوزه يرانى 2021 دا هه به كه ده كاته ده ور وه ي 8 مانگيتر،^[4] له سه ر ئاستى هيزه سونه و شيعه كان تامده كاريى ماراسونى بو نه وه ده بينر يت كه برياره جاري كيتر بارودوخ له عيراق نه خشه ريز بكانته وه. به تاييه ت له سايه ي پيداگرى زورى مهرجه ي بالاي شيعه عه لى سيستانى بو ساز كردنى هه لېژاردن، دوور له هه ژموونى چه ك و به چاوديرى ولاتانى دوست و هاوپه يمان^[5] نه گهرى هه لېژاردن زياتر بووه.

گرنگرين چا وه پروا نيبه كان له م هه لېژاردنه، فورمى هيزى سياسى گه نجانى نازارى نو ييه يه كه ده شيت ببينه نوينه ر و ده م راستى هيزه به شداره كاني خو پيشان دان، يان ركا به رى هيزه كلاسيكه كان. بريار وه ها يه ثم نوينه رايه تيه ش زياتر له هه ناوى ناوچه شيعه كاندا سه ر ده ريكات، به و پيه ي پاريزگا و شاره كانيان، زور ترين ناره زايه تى و روو به روو بو نه وه ي به خو به وه ديوه. هه ر له و شارانه ش بنگه و باره گا كاني حيزه شيعه كان سووتينران و په لاماردان.^[6] له به ر ثم هويه ش بيروكه ي هه لېژاردنى پېشوخته هه ميشه هه ندى له هيزه شيعه ناسراوه كاني له چه شنى ليسته كه ي نورى ماليكى بيزار ده كات. نه وه تا تاويك هوشدارى ده دن له نه گهرى ساخته كردنى نه نجامه كان و تاويكيتريش، گومان له سه ر نه نجامدانى هه لېژاردن له واده ي ديارى كراوى خوى دروست ده كهن.^[7]

به پيى نه و ئامازنه ي به ر ده ستن، نوينه رايه تيكردنى خو پيشان ده ران ناو نيشان يكي گشتگر و گه وره به بو كومه ليك ورده كاريى و ئالوزى په يوه ست به هيز و گوره پانى ناره زايى و نه و چالاكه نه ي كه ناراسته ي جياجان هه به. له ناو خو پيشان ده ران هه يانه راديكالى بير ده كه نه وه و بانگه واز بو رامالينى هه موو ده سته برزيرى سياسى و هه لوه شان دنه وه ي "كومارى 2003" ده كهن. هه شيانه قايله به هه لكردن له گه ل نه و "هيزه مه دن ييه گه نده لانه ي" كه له گه ل گه نجه كان هاوسوزن، يان له ماوه ي سالى رابردودا دزى كوشت و برپان وه ستاونه ته وه (وه ك عه لاوى، زورفى، تاراده يه ك حه لبوسى و زور په رله مانتار و به رپرسى ديكه ي پيشوو).

له نيوان هه ردوو به ركه ي خو پيشان ده ران قسه وباس له سه ر هه ولى دروست كردنى ليستى گشتگر له لايه ن سهروك وه زيران مسته فا كازميه وه گهرمه، كه له ناو خو پيشان ده ران وه ك پاليشتى ناره زايه تيه كان ته ماشا ده كر يت. هه روه ها وه ك به شيك له به رى نه يارى ئيران و ميليشيا كاني تاران هه ژمار ده كر يت. دروست كردنى ثم ليسته ش "حيزب" كه تا ئيستا ته نها ده نگو به و هه ندىك ده لين شكستى هيناوه، كار يگرى و ليكه وته ي زورى له سه ر چو نيبه تى نوينه رايه تيكردنى لايه نه پراگماتيه كاني خو پيشان ده رانى تشرين ده بيت، به و پيه ي هه ردوولا له روو به رى نزيك له به كتردا كار ده كهن و له گه ل راديكاله كانيش به ريه ك ده كهن.

دروست كردنى ليست و نوينه رايه تى سياسى بو خو پيشان ده ران يان "تشرين ييه كان" كيرودى كومه ليك به ربه ست و گريكو نيره به كه پ ناپيت به ئاسانى چاره سه ر بكرين له وانه ش؛ هه بوونى كار يگرى له سه ر گوره پانه كان له لايه ن هه ندىك له سياسيه كانه وه كه مه رچ نيه بچنه زير ركيفى كازمى، جگه له وه ش ناراسته و ميزاجى گوره پانه كان جياوازن، دروشمى سه ره تايان رامالينى گه نده لى و دروست كردنه وه ي نيشتمان بووه، كه چى ئيستا كه وتوون به سه ر ئالوزى گه مه ي ليست و ورده كارييه كاني ده نكدان و بازنه كان، نه مه جگه له جياوازي

تایبه تمندی گۆره پانه کانی به غذا و به سره و ناسریه و شاره کانتر که سهرجه میان به سره چه پوهو، مه دهنی شیعه، عه لمانییه کان و لایه نگران و نزیکانی هیزه میان پوهه کانی شیعه یان که سایه تییه به تکنوکرات ناسراوه کان دابه شبوون.

نخشه ی پشبینی کراوی هه لباردن

له جه مسهر گرییه شیعییه کاندایا ئاراسته کان زیاتر به سره لایه نگرانی هه شدی شه عیبی له گه ل قولایی و دریز کراوه کانیان، به رامبه ر خوپیشاندهرانی تشرین و هیزه هاوسوز یان نزیکه کانیان وه ستاونه ته وه. هیزگه لیتر هه ن له دهره وهی ئەم دوو ره وته ن. له چه شنی سهدر که له ئیستادا له گه ل ههر دوو به ره که نه یار و نا کوکه. له م پیگه ناوه پاسته شدا زور ورده هیزی دیکه ی شیعه هه ن که هیشتا خویان به لایه کدا نه خستوو (فهزیه به نمونه)، سهرجه ئەم هیزانه ش خه ریکی تاوتویکردن و گه لاله کردنی شیواز و جوری به شداری خویان به پنی روپیو و قه باره ی یاسای نوپی دابه شکردنی بازنه کانی هه لباردن که موری ناوچه گه ری و لوکالی بوون به سهریدا زاله، به جوری که له بری 18 بازنه که ی جاران 83 بازنه ی جیاجیایه له سهرجه شاره کانی عیراق هه یه.

له سر ئاسته سوننییه که، کاره کتر و دهموچاوه سیاسییه کان، تاراده به کی زور هه مان ئه وانه ی پشووون که تیکه له یه کن له بز نسما ن (خه میس خه نجه ر به نمونه)، سه روک هوز (سه روک هوز هه کانی ئه نار)، به برسانی پشوو له پسته بالاکان (نوجیفی و ئه بومازن و سه لیم جهوری)، له گه ل ئه و به برسانی له م خوله ی ئیستا ته ستیره یان دهره وشیته وه و کاربه ده ستن (هلبوسی دیارترینیانه). خالی سهره کی هاوبه شی ئه مانه لوکالی بوونی گوتار و هه ولدانه بو خه لوه لاسین به پالپشتی دهره کی (تورکیا و ئیران و ولاتانی که نداو) یان هیزه ناوخوییه کانی شیعه (فهتج و سهدر) و کورد، به مه به ستی باشترکردنی چانسی خویان له هه لباردنه کان.

پیکهاته سوننه کان شه ری هه لباردنیان به هه ولی لاوازکردن و لادانی محمه د هلبوسی ده ست پیکرد به خیرکردنه وهی 35 په رله ماننار له چوارچیوهی هاوبه یمانتییه کدا که سه روکابه تییه که ی به ئوسامه نوجیفی سه روکی پشوو تری په رله مان سپیدرا، به لام ئەم به ره یه هه رزوو ته قه ی تیکه وت و خه میس خه نجه ر که نزیکایه تی زوری له گه ل هیزه ئیرانییه کان هه یه پاشه کشته ی لی کرد^[8]. شکسته یانینی شی به ره که ش له لادانی هلبوسی به شکستی هه ولدانه کانی دۆستانی ئیران و تورکیا له قه له م درا^[9]، گرنگی پسته که ی هلبوسی شی له وه دایه به پنی ئەزموونی سالان و خوله کانی رابردو زورجار بالاده ستی و نوینه رایه تیکردنی سوننه زیاتر لای ئه و که سه بووه که پستی بالآ و سهره کی سوننه ی له به غذا به ده سته. به لام جگه له که نداو (قه تهر) هه ندیکتر له دۆستانی له ئیران^[10]، هلبوسی له هه ولدایه سه درییه کانیش رازی بکات^[11]، به م پیه ش سه روشتی نا کوکی و ململانیکانی هه لباردنی شه قامی سوننه له قونای داها توودا هه روه ک جاران له نیوان ربه ره کانی پاریزگاکانی نه ینه وا، ئه نار، دیاله، به غذا و دهوروبه ری قه تیس ده بیته و کارتیکه ری دهره کی به تایبه ت تورکیا و ولاتانی که نداو روئی یه کلا که ره وه یان له ئاراسته کردنی دا ده بیته.

[1] مصطفی الکاظمی (2020/10/31)، تغریده علی تویت، <https://twitter.com/MAKadhimi/status/1322481824787038208>

[2] عمار الحکیم (2020/10/28)، منشور علی صفحته الرسمية،

<https://www.facebook.com/am.alhakeem/posts/3626497804081207>

<https://alsabaah.iq/32179/%D8%A7%D9%84%D9%83%D8%A7> (متاح: 10/10/2020)

[3] الحرة (2020/10/25) ذکرى "ثورة تشرين"،

<https://www.alhurra.com/iraq/2020/10/25/%D8%B0%D9%83%D8%B1%D9%89>

<https://alsabaah.iq/32179/%D8%A7%D9%84%D9%83%D8%A7> (متاح: 10/10/2020)

[4] فرهاد علاء الدین (2020/8/10)، وهم الانتخابات المبكرة في العراق،

<https://www.washingtoninstitute.org/ar/fikraforum/view/earl> (متاح: 9/10/2020)

[5] موقع السيستاني، استقبال سماحة السيد (دام ظلّه) الممثلة الخاصة للأمين العام للأمم المتحدة،

<https://www.sistani.org/arabic/archive/26461> (متاح: 3/10/2020)

- [6] محمد ناجي (26 أكتوبر 2019) مخاوف من اقتتال شيعي شيعي في العراق،
<https://www.independentarabia.com/node/66816/%D8%A7%D9%84%D8%A3%D8%AE%D8%A8%D8%A7>
- [7] ناس نيوز (28 /10 /2020) المالكي يشكك بمساعي استعادة هيئة الدولة ويقول: لن تجرى الانتخابات بموعدها!،
<https://www.nasnews.com/view.php?cat=43847>
- [8] ناس نيوز (25 /10 /2020)، حزب خميس الخنجر يوجه ضربة إلى جبهة النجيفي الجديدة: البيان لا يمثلنا!،
<https://www.nasnews.com/view.php?cat=43624>
- [9] العرب (25 /10 /2020)، الحلبوسي ينجو من إقالة خطّط لها تحالف مدعوم من إيران وتركيا،
[-https://alarab.co.uk/%D8%A7%D9%84%D8%AD%D9%84%D8%A8%D9%88%D8%B3%D9%8A](https://alarab.co.uk/%D8%A7%D9%84%D8%AD%D9%84%D8%A8%D9%88%D8%B3%D9%8A)
- [10] مركز بيت العراق (29 /10 /2020)، صراع خليجي تركي على تحريك وتولي القيادة السننية السياسية بالعراق،
[-https://iraqhouseinstitute.com/%D8%B5%D8%B1%D8%A7%D8%B9](https://iraqhouseinstitute.com/%D8%B5%D8%B1%D8%A7%D8%B9)
- [11] محمد الحلبوسي (1 /11 /2020) رئيس مجلس النواب يلتقي الهيئة السياسية للتيار الصدري،
<https://www.facebook.com/Mohammad.Alhalboosi/posts/3412616092191945>